

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/121/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6912212734
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6912212734.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivicy Hanuskovej a členov senátu Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša v právnej veci navrhovateľa POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti odporčkyni Slovenskej republiky, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, v konaní o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 6C/157/2012-53 zo dňa 15. 10. 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal, aby bola odporcovi uložená povinnosť zaplatiť sumu 1621,77 € ako majetkovú škodu a sumu 324,35 € ako nemajetkovú ujmu, všetko titulom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci, ktorá mu bola spôsobená nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Rimavská Sobota.

V odôvodnení rozhodnutia okresný súd uviedol, že navrhovateľ nepreukázal, že by v exekučnej veci, na základe ktorej podal návrh, došlo k nesprávnemu úradnému postupu, teda nepreukázal, že by boli splnené zákonné podmienky pre zodpovednosť štátu podľa zákona a tým ani splnenie predpokladov pre priznanie náhrady škody a nemajetkovej ujmy. Zdôraznil, že exekučný súd zákonnou lehotou viazaný nebol, ak bola žiadosť súdneho exekútora zamietnutá. Navyiac, nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 606/2012 zo dňa 14. 12. 2012, v zmysle ktorého Ústavný súd SR už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach vyslovil, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR (napr. sp. zn. I. ÚS 42/01). Konštatoval, že navrhovateľ nepreukázal, že by ohľadne dotknutých exekučných konaní príslušný orgán, či už predseda súdu v rámci posudzovania sťažnosti účastníka podľa § 62 a nasledujúcich zákona č. 757/2004 Z. z. alebo Ústavný súd SR, rozhodovali o prípadnej sťažnosti niektorého z účastníkov exekučného konania, a že by boli konštatovali v danej exekučnej veci existenciu nejakých prieťahov v konaní.

O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 142 ods. 1 O. s. p., teda podľa úspechu v konaní. Úspešným účastníkom bol odporca, náhrada trov mu pri vyhlásení rozsudku bola síce priznaná, avšak odporca si tieto trovy nevyčísľil podľa § 151 ods. 1 O. s. p. do troch pracovných dní po vyhlásení rozsudku, preto mu súd náhradu trov konania podľa § 151 ods. 2 O. s. p. nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej 15 dňovej lehote (§ 204 ods. 1 veta prvá O. s. p.) odvolanie navrhovateľ z dôvodu, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p., keď účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (ust. § 205 ods. 2 písm. a) O. s. p. v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p., súčasne v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p., keď rozhodoval vylúčený sudca, ako aj k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p., keď súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Namietal i to, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doposiaľ neboli uplatnené a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Konkrétne namietal, že okresný súd prejednal vec v jeho neprítomnosti a jeho právneho zástupcu, napriek tomu, že požiadal o zrušenie pojednávania a uviedol dôležité dôvody a predložil súdu listiny spájané s označenými dôvodmi. Okresný súd nemohol podľa neho postupovať podľa § 101 ods. 2 O. s. p., a ak tak urobil, odňal mu tým právo na konanie pred súdom. Dôvodom pre prerušenie konania, ako aj skutočnosť, aby bolo nariadené pojednávanie zrušené bola najmä okolnosť, že sudcu, ktorému bola vec pridelená systémom súdneho managmentu na prejednanie a rozhodnutie je potrebné z konania vylúčiť. Okolnosť, že krajský súd nezvážil v označených skutočnostiach dôvod na vylúčenie sudcu nič nemení na tom, že v očiach žalobcu a objektívne v očiach verejnosti nemožno tohto sudcu považovať za nestranného. V konaní bolo preto možné uskutočniť len také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad, pričom ústne pojednávanie vo veci odklad pripúšťalo a nebolo neodkladným úkonom za danej procesnej situácie. V dôsledku jeho neprítomnosti na pojednávaní, napriek tomu, že trval na osobnej účasti právneho zástupcu na pojednávaní, sa navrhovateľ nemal možnosť vyjadriť k tvrdeniam odporcu, z ktorých súd pri svojom rozhodovaní vychádzal a zachytil ich aj v odôvodnení svojho rozhodnutia. Navrhovateľ sa teda nemal možnosť vyjadriť ani k dôkazom, ktoré súd vykonal a založil na nich svoje rozhodnutie, v dôsledku čoho došlo k porušeniu zásady kontradiktórnosti, k porušeniu jeho práva na súdnu ochranu, ako aj k odňatiu možnosti konať pred súdom. Vzhľadom na tieto skutočnosti okresný súd rozhodol bez toho, aby mu umožnil, s cieľom ovplyvniť rozhodnutie všeobecného súdu, vyjadriť sa k skutkovým a právnym otázkam veci. Navyiac, navrhovateľ ako strana konania nebol oboznámený s obsahom dôkazov a prednesov, nemal možnosť sa k týmto dôkazom a prednesom vyjadriť a nemal možnosť navrhnúť dôkazy na podporu svojich protitvrdení.

Ďalšou odvolacou námietkou bolo, že v danej veci nebolo možné rozhodnúť bez nariadenia pojednávania, preto okresný súd porušil právo navrhovateľa na kontradiktórny súdny proces, ak vykonal dokazovanie, ktorého obsah a rozsah si bez uvedenia akéhokoľvek dôvodu určil sám. Dodal, že súd vykonal dokazovanie listinami, ktorých pôvod nie je z odôvodnenia rozhodnutia poznateľný a nie je zrejmé, či išlo o listiny založené v exekučnom spise.

K majetkovej škode navrhovateľ uviedol, že okresný súd sa v odôvodnení rozhodnutia zaoberal len škodou, ktorá mala súvisieť so správou pohľadávky počas nečinnosti súdu a opisuje ju ako škodu, ktorá vznikla v príčinnej súvislosti s konaním dlžníka (povinného). Súd tým ignoroval všetky jeho tvrdenia o majetkovej škode, ktorá mu vznikla. V tejto časti považoval rozhodnutie súdu za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, keď z odôvodnenia rozhodnutia nie je zrejmé, akou úvahou súd dospel jednoznačne a nepochybne k presvedčeniu o tom, že majetková škoda nevznikla. Uvedené sa týka i dôvodov vzniku nemajetkovej ujmy. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Vyjadrenie k odvolaniu nebolo podané.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) prejednal odvolanie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. napadnutý rozsudok okresného súdu, ktorým okresný súd zamietol návrh navrhovateľa vo veci samej a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil ako vecne správny.

Podľa § 219 ods. 1 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Po preskúmaní veci odvolací súd konštatuje, že okresný súd vykonal dokazovanie vo veci v dostatočnom rozsahu, vykonané dôkazy správne vyhodnotil podľa § 132 O. s. p. a svoje rozhodnutie aj náležite

odôvodnil podľa § 157 ods. 2 O. s. p. Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Okresný súd neporušil právo účastníkov konania na spravodlivý súdny proces, nakoľko v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, naopak okresný súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdil a aj náležite vyhodnotil (nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 36/2010).

Úvodom odvolací súd poukazuje na zodpovednosť navrhovateľa za obsahové vymedzenie svojho odvolania v spojitosti s nevyhnutnosťou odvolacieho súdu rešpektovať svoju viazanosť odvolacími dôvodmi (§ 212 ods. 1 O. s. p.). V tejto súvislosti je zjavné, že zrejme z dôvodu predkladania veľkého množstva typových podaní navrhovateľom na sudy, hmotnoprávne a ani procesnoprávne odvolacie dôvody nekorešponujú s právnymi dôvodmi a skutkovými zisteniami, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie.

Podstatná časť odvolacích námietok navrhovateľa je založená na tvrdení, že vo veci nerozhodoval nestranný sudca. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd nadriadený, rozhodol uznesením č. k. 41NcC/15/2012-8 zo dňa 10. 10. 2012, že zákonná sudkyňa JUDr. Adriana Dulovičová nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania tejto veci. Od vydania tohto rozhodnutia, v ktorom nadriadený súd podrobne uviedol dôvody, pre ktoré zákonného sudcu možno považovať za nestranného zo subjektívneho aj objektívneho hľadiska, nedošlo ku žiadnym novým skutočnostiam majúcim vplyv na nestrannosť zákonného sudcu. Napriek tomu sa odvolací súd touto námietkou zaoberal, ak z Občianskeho súdneho poriadku vyplýva, že v prípade, ak rozhodoval vo veci vylúčený sudca, ide o samostatný odvolací dôvod v zmysle § 221 ods. 1 písm. g) O. s. p. a navrhovateľ tento dôvod v odvolaní uplatnil. Odvolací súd k tejto námietke uvádza nasledovné:

Aktuálna aplikačná prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pri zohľadnení tak subjektívneho, ako aj objektívneho hľadiska (teória zdania) sa v prevažujúcej miere prikláňa k záveru o povinnosti, ako aj požiadavke na sudcu v každej veci zachovať vecný, profesionálny prístup, nadhľad, potrebnú dávku odstupu, pričom samotná skutočnosť, že predmetom konania je nesprávny úradný postup súdu, na ktorom sudca vykonával aj svoju funkciu, nezakladá pomer sudcu k veci, teda dôvod pre jeho vylúčenie. Je nutné rozlišovať medzi pojmom „súd“ a „sudcovia“ a z hľadiska zásad spravodlivého procesu citlivo zvažovať ich vzťah v posudzovaných súvislostiach. Nezodpovedá právnym pomerom priliehavosť názoru o mechanickom vzťahu medzi súdom a sudcami tohto súdu. Vzťah sudcov je pri výkone rozhodovacej činnosti riadený princípom prezumpcie nezávislosti súdnej moci, ktorá nepodlieha subjektívnym pocitom sudcov pri ich rozhodovaní a nie je ničím zaťažovaná v ich postojoch voči súdu. Pôsobenie sudcov na určitom súde je vždy objektívne dané, len samá táto skutočnosť nemôže byť dôvodom ich vylúčenia. Sudcovia ako reprezentanti verejnej moci by tak a priori stáli vo svetle spochybňujúcom ich profesionálne schopnosti. Vzájomný vzťah medzi sudcom a súdom nie je vzťahom zamestnaneckým alebo služobným. Vymenovaním za sudcu vzniká a zánikom funkcie sudcu zaniká osobitný vzťah sudcu k štátu, z ktorého vyplývajú vzájomné práva a povinnosti sudcu a štátu. Sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia, rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prietahov, len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom (§ 2 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z.). Skutočnosť, že predmetom konania je nesprávny úradný postup súdu, na ktorom sudca vykonáva svoju funkciu, nezakladá pomer sudcu k veci, a teda neexistuje dôvod pre vylúčenie zákonnej sudkyne JUDr. Adriany Dulovičovej z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci. Už uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41NcC/15/2012-8 zo dňa 10. 10. 2012 nebola zákonná sudkyňa JUDr. Adriana Dulovičová vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 6C/157/2012, pretože nebola zákonnou sudkyňou v exekučnej veci, resp. v konaní exekučného súdu, z ktorého postupu mala navrhovateľovi vzniknúť škoda. V tejto súvislosti odvolací súd opätovne poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30Cdo 727/2011, v ktorom bol vyslovený názor, že sudcu vecne a miestne príslušného súdu nevyučuje z prejednávania a rozhodovania veci o náhradu škody len tá skutočnosť, že postupom sudcu v inej veci mala byť navrhovateľovi spôsobená škoda (viď aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 102/2013). Aj keď navrhovateľ podal sťažnosť Ústavnému súdu Slovenskej republiky na porušovanie základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj základného práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a ktorá sa mala týkať práve uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 41NcC/15/2012, napriek tomu otázku, či vo veci rozhodoval vylúčený sudca môže preskúmať súd vyššieho stupňa v riadnom inštančnom postupe na základe riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov, teda nie ústavný súd v konaní o sťažnosti navrhovateľa. Uvedené vyplýva aj z uznesenia Ústavného súdu SR v skutkovo

a právne totožnej veci, napr. sp. zn. I. ÚS 89/2013 zo dňa 06. 02. 2013, resp. I. ÚS 92/2013 zo dňa 13. 02. 2013, ktorými rozhodoval o sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o. proti uzneseniam Krajského súdu v Banskej Bystrici, a ktorými rozhodol tak, že návrh navrhovateľa odmietol pre nedostatok právomocí Ústavného súdu Slovenskej republiky na ich prerokovanie a rozhodnutie. Iné dôvody, pre ktoré by mal byť sudca, ktorý vo veci rozhodol, vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci, ako sú už posúdené Krajským súdom v Banskej Bystrici ako súdom nadriadeným, navrhovateľ v odvolaní ani neuvádza. V predmetnej veci rozhodoval zákonný a nestranný sudca, preto k vade konania tvrdené navrhovateľom zo stany okresného súdu nedošlo.

Neobstojí ani ďalšia námietka navrhovateľa, že rozhodnutím súdu vo veci samej bolo porušené jeho právo na súdnu ochranu, osobitne jeho možnosť konať pred súdom, ak tento predbehol vydaním meritórneho rozhodnutia účinky právoplatného rozhodnutia o prerušení konania z dôvodu rozhodovania o otázke nestrannosti sudcu. Navrhovateľ síce v odvolaní tvrdil, že proti rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podal odvolanie, pričom v čase podania odvolania o zamietnutí žaloby nebolo právoplatne rozhodnuté o zamietnutí návrhu na prerušenie konania, avšak pred rozhodnutím vo veci samej okresný súd skúmal, či sú splnené podmienky pre prerušenie konania na základe návrhu navrhovateľa zo dňa 10. 10. 2013, ktoré bolo okresnému súdu doručené dňa 15. 10. 2013, ktorým sa navrhovateľ domáhal zrušenia nariadeného pojednávania, ako aj prerušenia konania do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu SR o ústavnej sťažnosti navrhovateľa pre porušenie práva navrhovateľa na zákonného sudcu a na nestranný súd. O tomto návrhu okresný súd rozhodol tak, že návrh navrhovateľa na prerušenie konania zamietol uznesením č. k. 6C/157/2012-51 zo dňa 15. 10. 2013 s odôvodnením, že vo veci už o jeho námietke bolo právoplatne rozhodnuté Krajským súdom v Banskej Bystrici uznesením zo dňa 10. 10. 2012 č. k. 41NcC/15/2012-8, ktorým rozhodnutím zákonnú sudkyňu v tejto veci z konania nevyvlúčil. Poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/102/2013 zo dňa 11. 03. 2013 v obdobnej veci, týkajúcej sa tých istých účastníkov ako v prejednávanom prípade, podľa ktorého „sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a len zo skutočne závažných dôvodov, ktoré sudcovi zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo. Samotný subjektívny názor účastníka konania nezakladá ešte bez ďalšieho dôvodu pre legitímne obavy z jeho nestranného a nezaujatého rozhodovania“. Najvyšší súd SR už v iných veciach vyslovil záver, že dôvod na vylúčenie sudcu nezakladá sama skutočnosť, že sudca má prejednať a rozhodnúť vec, v ktorej žalovaný je súd, na ktorom tento sudca vykonáva súdnictvo (viď aj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Nc/14/2010 zo dňa 31. 05. 2010). Vzhľadom na tieto skutočnosti už vo vyššie uvedenom uznesení okresný súd dospel k záveru, že návrh navrhovateľa na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b, ods. 2 písm. c) O. s. p. nie je dôvodný (ani subjektívny pocit navrhovateľa a ani podanie sťažnosti na Ústavný súd SR takýmto dôvodom na prerušenie konania nie sú, najmä keď o namietanej zaujatosti sudcu už bolo aj právoplatne rozhodnuté krajským súdom), a preto predmetný návrh na prerušenie konania zamietol. Rozhodnutiu vo veci samej nebránilo, že uznesenie okresného súdu, ktorým zamietol návrh na prerušenie konania nenadobudlo ešte právoplatnosť. Dôvod na prerušenie konania do rozhodnutia Ústavného súdu SR o jeho sťažnosti proti rozhodnutiu nadriadeného súdu, ktorý nevyvlúčil sudcu z prejednávania a rozhodovania veci, neexistoval ani podľa § 109 ods. 1 písm. b) O. s. p., ani podľa § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p.. Ústavný súd SR o skutkovo a právne totožnej sťažnosti už rozhodol dňa 06. 02. 2013 uznesením sp. zn. I. ÚS 89/2013 dňa 13. 02. 2013, uznesením sp. zn. I. ÚS 92/2013 tak, že ich odmietol pre nedostatok právomocí Ústavného súdu SR na ich prerokovanie a rozhodnutie. Aj odvolací súd pred rozhodnutím vo veci samej skúmal vecnú správnosť rozhodnutia okresného súdu, a to uznesenia sp. zn. 6C/157/2012-51 zo dňa 15. 10. 2013, ktorým bol návrh navrhovateľa na prerušenie konania okresným súdom zamietnutý a keďže nezistil žiadne procesno-právne, ani hmotno-právne pochybenie okresného súdu, napadnuté uznesenie podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil ako vecne správne, a to uznesením Krajského súdu Banská Bystrica č. k. 16Co/120/2014 zo dňa 11. 09. 2014. Rozhodnutie okresného súdu o návrhu na prerušenie konania, ako aj o návrhu vo veci samej na jednom pojednávaní bolo aj v súlade s požiadavkou hospodárnosti konania.

Odvolací súd ďalej nespochybuje, že súčasťou kontradiktórneho konania je právo účastníka byť oboznámený s predloženými dôkazmi, vyjadriť sa k nim a podávať dôkazné návrhy. Zásadu kontradiktórnosti však nemožno vykladať absolútne, resp. formalisticky, ale len vo väzbe s ostatnými zásadami (ustanoveniami) procesného predpisu. Predovšetkým účastník konania realizuje svoje procesné práva v rámci súdneho pojednávania, na ktoré bol navrhovateľ riadne a včas predvolaný, pričom o možnosť ich uplatnenia sa obral sám svojím postupom, a to bezdôvodnou neúčastťou na súdnom pojednávaní. V prípade pojednávania bez prítomnosti účastníka za podmienok predpokladaných zákonom, nemôže dôjsť k odňatiu práva účastníka konať pred súdom (uznesenie

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo 116/93) a zároveň nie je porušená zásada kontradiktórnosti sporového konania.

Podľa § 101 ods. 1, 2 O. s. p. účastníci sú povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti, označia dôkazné prostriedky a že dbajú na pokyny súdu. Súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takého účastníka; prihladne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy.

Procesný postup okresného súdu, ktorý prejednal vec na nariadenom pojednávaní dňa 15. 10. 2013 bez účasti navrhovateľa, považoval navrhovateľ za rozporný s vyššie uvedeným § 101 ods. 2 O. s. p. majúci za následok odňatie možnosti konať pred súdom. O túto vadu konania ide vtedy, ak súd postupoval v konaní tak, že znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. Takým procesným právom účastníka občianskeho súdneho konania je aj právo majúce pôvod v samotnej Ústave Slovenskej republiky (čl. 48 ods. 2), aby vec bola prejednaná v jeho prítomnosti. To ale neznamená, že by súd vôbec nemohol rozhodnúť v neprítomnosti účastníka. Súd je ale vždy povinný takúto možnosť účastníkovi poskytnúť. Dôležitý dôvod, pre ktorý sa účastník nemôže zúčastniť pojednávania a žiada z tohto dôvodu o jeho odročenie, musí byť závažný z hľadísk objektívnych a subjektívnych. Súd pri žiadosti o odročenie pojednávania zisťuje, či účastníkom tvrdený dôvod, pre ktorý sa nemôže zúčastniť pojednávania je dôležitý, neumožňujúci mu zúčastniť sa pojednávania a či mohla byť prekážka predvídaná, prípadne odvrátená. Navrhovateľ však Okresnému súdu Rimavská Sobota doručil návrh na zrušenie nariadeného pojednávania len z dôvodu, že nesúhlasil s rozhodnutím nadriadeného súdu o tom, či sú sudcovia Okresného súdu Rimavská Sobota vylúčení z pojednávania a rozhodovania vecí. Netvrdil žiadny dôležitý dôvod, ktorý by mu bránil zúčastniť sa pojednávania nariadeného na 15. 10. 2013, na ktoré mu bolo doručené predvolanie spolu s vyjadrením odporcu dňa 02. 10. 2013 (viď doručka na č. I. 40 spisu). Navrhovateľom tvrdený dôvod, pre ktorý by nemal okresný súd pojednávať, správne prvostupňový súd vyhodnotil ako nebrániaci pojednávaniu veci vzhľadom na to, že o námietke zaujatosti proti sudcom Okresného súdu Rimavská Sobota už v tom čase nadriadený súd právoplatne rozhodol. Vzhľadom na tieto zistenia odvolací súd dospel k záveru, že postup okresného súdu, ktorý prejednal a rozhodol vec v neprítomnosti navrhovateľa, bol v súlade s § 101 ods. 2 O. s. p. a nie je možné ho hodnotiť ako nesprávny, t. j. taký, ktorým by sa navrhovateľovi odňala možnosť konať pred súdom v zmysle § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p..

Účasť na pojednávaní je právo, ktoré v prejednávanej veci navrhovateľom a jeho právnym zástupcom nebolo využité. Súčasne v tejto veci neexistoval iný dôležitý dôvod na odročenie pojednávania. Iné chápanie predmetného ustanovenia by viedlo k nežiaducim prietahom v konaní, ktorých tvrdená existencia je v konečnom dôsledku základom samotného nároku uplatňovaného navrhovateľom v návrhu.

Navrhovateľ mal možnosť oboznámiť sa so všetkými predloženými dôkazmi alebo stanoviskami a vyjadriť sa k nim s cieľom ovplyvniť súdne konanie, najmä sa nedôvodne nezúčastnil pojednávania dňa 15. 10. 2013, ak bolo predvolanie tak navrhovateľovi ako aj jeho právneho zástupcovi doručené dňa 02. 10. 2013, teda s dostatočným predstihom. Navrhovateľ, ako i jeho právny zástupca mal dostatočný čas na prípravu pojednávania a zároveň možnosť oboznámiť sa so všetkými listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise, vrátane podaní odporcu.

V žiadnom prípade neobstojí ani ďalšie tvrdenie navrhovateľa, ak uvádza, že v danej veci nebolo možné rozhodnúť bez nariadenia pojednávania. Uvedené je v úplnom rozpore s vyššie uvedenými skutočnosťami, ak okresný súd vo veci nariadil pojednávanie, na ktoré bol navrhovateľ riadne a včas predvolaný. Navrhovateľovi teda nebolo žiadnym postupom okresného súdu odňaté právo zúčastniť sa verejného pojednávania, prípadne sa oboznámiť s obsahom spisu, listinnými dôkazmi, vyjadreniami odporcu a podobne (viď aj ust. § 44 ods. 1 O. s. p.).

Z obsahu spisu a odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že dokazovanie bolo vykonané výlučne oboznámením sa s exekučným spisom Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 2Er/1298/2009, ktorý ako jediný dôkaz výslovne žiadal aj navrhovateľ, a ktorý spis bol i v rámci exekučného konania k dispozícii navrhovateľovi ako oprávnenému. Navrhovateľ práve vychádzajúc z obsahu tohto exekučného spisu vychádzal aj pri podaní návrhu na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy. Pokiaľ ide o vyjadrenie odporcu zo dňa 14. 05. 2013, ktoré bolo Okresnému súdu Rimavská Sobota doručené dňa 16. 05. 2013, bolo právnenému zástupcovi navrhovateľa doručené dňa 02. 10. 2013 (viď doručku z č. I. 40

spisu), pričom k verejnému vyhláseniu rozsudku došlo až na pojednávaní dňa 15. 10. 2013. Navrhovateľ mal preto aj v tomto prípade dostatočný časový priestor oboznámiť sa s argumentáciou protistrany a súčasne sa k nej i vyjadriť. Odvolací súd preto opätovne zdôrazňuje, že v prípade, ak by navrhovateľ využil svoje vyššie uvedené práva, mal by možnosť oboznámiť sa s vyššie uvedeným exekučným spisom, ako aj s písomným podaním odporcu, adekvátne naň včas reagovať pred rozhodnutím vo veci samej. Okresný súd neporušil právo navrhovateľa na kontradiktórny súdny proces.

I keď čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej v texte len „dohovor“) zaručuje právo na spravodlivé súdne konanie, neustanovuje žiadne pravidlá pre prípustnosť dôkazov alebo spôsob, ktorým majú byť posúdené; tieto záležitosti preto musia byť primárne upravené vnútroštátnym právom a vnútroštátnymi súdmi. Ústava SR neupravuje prípustnosť dôkazov, ale ponecháva jej úpravu na príslušné zákony, spravidla na procesné kódexy. Takisto význam dôkazov a potrebnosť ich vykonania sú otázky, ktorých posúdenie je zásadne v právomoci toho orgánu, ktorý rozhoduje o merite návrhu - inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03).

Občiansky súdny poriadok ukladá účastníkom konania povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd ale nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a záver o tom, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O. s. p.), a nie účastníkov konania. Treba dodať, že aj podľa judikatúry ústavného súdu nepatrí do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Keďže odvolací súd má za to, že navrhovateľovi nebolo žiadnym spôsobom odňaté právo konať pred súdom, resp. jeho právo na kontradiktórny súdny proces a súčasne vo veci rozhodol zákonný a nestranný sudca, prejednal následne rozhodnutie okresného súdu vo veci samej.

Hmotno-právnym dôvodom zamietnutia uplatneného nároku navrhovateľa bolo nepreukázanie nesprávneho úradného postupu ako základného predpokladu pre vznik zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Navrhovateľ v danom prípade odôvodňoval nesprávny úradný postup exekučného súdu nedodržaním zákonom stanovenej 15-dňovej lehoty na vydanie poverenia v exekučnom konaní. Okresný súd vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že v súdnej veci k prieťahom nedošlo, nemal za preukázaný nesprávny úradný postup ako jeden z predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom a akékoľvek ďalšie dokazovanie vo veci považoval za nadbytočné.

Právny záver okresného súdu, že v danom prípade nedošlo zo strany okresného súdu k nesprávnemu úradnému postupu, a to nerozhodnutiu v zákonnej lehote, ktorá však v tomto prípade nie je daná, resp. v primeranom čase bez zbytočných prieťahov, považuje odvolací súd za vecne správny.

Za nesprávny úradný postup nie je možné považovať postup okresného súdu, ktorý po doručení žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe rozhodcovského rozsudku pristúpil k riešeniu otázky, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej, resp. platnej rozhodcovskej zmluvy (rozhodcovskej doložky). Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd nielen oprávnený, ale aj povinný riešiť otázku, či právomoc rozhodcovského súdu bola založená platne uzavretou rozhodcovskou zmluvou ako podmienku materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu. Takýto právny záver vyplýva z nespočetného množstva rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, napr. 3Cdo 385/2012, 6Cdo 228/2011, 6Cdo 105/2011, 5Cdo 230/2011, 1Cdo 54/2013 a iné.

Navrhovateľ v návrhu na začatie konania za nesprávny úradný postup okresného súdu označil nevydanie rozhodnutia v zákonom stanovenej lehote, resp. v primeranom čase a bez zbytočných prieťahov a súčasne namietal vykonanie úradného postupu bez splnenia zákonných podmienok - nelegálneho postupu vykonaním opätovného posúdenia práv navrhovateľa. V prejednáwanej veci bolo zistené, že k vydaniu rozhodnutia o zamietnutí návrhu na vydanie poverenia exekútora na vykonanie exekúcie došlo po 8 mesiacoch od podania žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ktorá bolo Okresnému súdu Rimavská Sobota doručená dňa 28. 12. 2009. K vydaniu rozhodnutia,

ktorým exekučný súd vyššie uvedenú žiadosť zamietol, došlo dňa 03. 09. 2010. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Ústavného súdu SR č. k. IV. ÚS 606/2012-20 zo dňa 14. 12. 2012, v ktorom sa uvádza, že v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom v relevantnom čase, lehota 15 dní od doručenia žiadosti súdneho exekútora na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie neplatí, ak súd zisťuje rozpor žiadosti alebo návrhu, alebo exekučného titulu so zákonom a musí rozhodnúť o zamietnutí žiadosti o vykonanie exekúcie. Aj Ústavný súd SR konštatoval, že okresný súd zákonnou 15-dňovou lehotou z tohto dôvodu nebol viazaný. Ak teda okresný súd touto lehotou v prípade, ak žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol, nie je viazaný, nemohlo z jeho strany dôjsť k jej porušeniu, a nemožno hovoriť o tom, že súd nerozhodol v zákonnej lehote. Odvolací súd teda na podporu tvrdení uvedených v odôvodnení rozhodnutia okresného súdu poznamenáva, že zo slovného a logického výkladu ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom v čase začatia exekučného konania vyplýva, že lehota 15 dní sa vzťahuje len na vydanie poverenia; pokiaľ súd zamietol návrh na vydanie poverenia, táto lehota neplatí, čo je dané zrejme tým, že súd pre posúdenie žiadosti o vydanie poverenia a podkladov na vykonanie exekúcie potrebuje dlhší čas, než na vydanie poverenia.

Iné je však posúdenie, či je možné vyhodnotiť, že ak k vydaniu tohto rozhodnutia došlo po 8 mesiacoch od podania žiadosti, či konal okresný súd neprimerane dlho a spôsobil tým prietahy v konaní. Aj odvolací súd poznamenáva, že doba rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora v trvaní viac ako 8 mesiacov nie je neprimeraná, najmä s prihliadnutím na okolnosti daného prípadu, keď tak okresnému ako aj odvolaciemu súdu je z jeho rozhodovacej činnosti známe, že navrhovateľ podával žiadosti o udelenie poverení na vykonanie exekúcií hromadne, teda v rovnakom čase zaťažil všeobecný súd väčším počtom podaní, vzhľadom na čo musel počítať s určitým technicko-administratívnym zdržaním na strane všeobecného súdu, ktoré spôsobilo, že o jeho žiadosti bolo rozhodnuté s určitým časovým odstupom. Je preto zrejme, že vyššie uvedenú lehotu je možné považovať za akceptovateľnú. Ústavný súd SR vo vyššie uvedenom rozhodnutí poukazuje na svoju dovtedajšiu judikatúru, podľa ktorej nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, resp. právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Vyslovil, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama o sebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR (napr. I. ÚS 42/01). V prejednávanom prípade nedošlo k žiadnym prietahom v konaní zo strany exekučného súdu a vydanie rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia po 8 mesiacoch od doručenia tejto žiadosti na exekučný súd je v súlade s právom navrhovateľa na spravodlivý súdny proces bez zbytočných prietahov.

Všeobecne v súlade s ustálenou súdnou praxou možno nesprávny úradný postup vymedziť tak, že ide o porušenie právnou normou ustanoveného predpísaného postupu štátneho orgánu, resp. o porušenie účelu postupu štátneho orgánu, ktorý - či už súvisí s rozhodovacou činnosťou štátneho orgánu, alebo s ňou nesúvisí - nenašiel svoj bezprostredný výraz vo vydanom rozhodnutí. Pod termín „postup“ možno subsumovať ako (činnosť) štátneho orgánu, tak aj jeho nekonanie (nečinnosť alebo opomenutie), vid' aj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 24/2004. Zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom je v sústave práva zaradená do občianskoprávného zodpovednostného systému; ide o občianskoprávnu zodpovednosť osobitného druhu upravenú samostatným zákonom. Ide o zodpovednosť objektívnu bez zreteľa na zavinenie, nemožno sa jej zbaviť. Základnými predpokladmi vzniku tejto zodpovednosti je jednak v danej veci vytýkaný nesprávny úradný postup okresného súdu, existencia škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a škodou. Keďže predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je súčasné, teda kumulatívne splnenie všetkých troch základných predpokladov je zrejme, že bez zistenia prvého predpokladu, a to nesprávneho úradného postupu, nie je dôvodné skúmať existenciu vzniku škody ako majetkovej či nemajetkovej ujmy, resp. príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Ak jeden z predpokladov nevyhnutný pre vznik zodpovednosti za škodu, a to nesprávny úradný postup nebol v konaní zistený, preukázaný, a naopak, vykonané dokazovanie preukázalo, že okresný súd v exekučnom konaní postupoval plynulo a bez prietahov, nedošlo k vzniku zodpovednosti štátu za škodu, ktorá by prípadne mohla byť spôsobená orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom. Okresný súd preto dôvodne aj s prioritou na hospodárnosť konania ďalšie predpoklady vzniku zodpovednosti neskúmal.

Navrhovateľ však nijako nenapadol uvedené skutkové a právne závery okresného súdu, ktoré boli hmotnoprávnym dôvodom zamietnutia návrhu. Napriek tomu odvolací súd konštatuje, že okresný súd

vykonal v prejednávanej veci dokazovanie náležitým spôsobom a v potrebnom rozsahu, spôsobom plne zodpovedajúcim kontradiktórnosti sporového konania umožnil účastníkom realizáciu ich procesných práv a nadväzne zákonným spôsobom vyhodnotil tak procesnú aktivitu účastníkov konania, ako aj meritum veci. Po vykonaní a vyhodnotení dokazovania zákonným spôsobom a v potrebnom rozsahu vydal vecne správne rozhodnutie, ktoré zodpovedajúcim spôsobom v zmysle ust. § 157 ods. 2 O. s. p. aj správne a presvedčivo odôvodnil.

Ak navrhovateľ na záver namietal, že súd zamietol žalobu v časti náhrady skutočnej škody z dôvodu jej nedôvodnosti a v odôvodnení rozhodnutia sa zaoberal len škodou, ktorá mala súvisieť so správou pohľadávky počas nečinnosti súdu a opisuje ju ako škodu, ktorá vznikla v príčinnej súvislosti s konaním dlžníka (povinného), potom je zrejmé, že v tejto časti sa odvolanie netýka napadnutého rozhodnutia okresného súdu, nakoľko tento v odôvodnení svojho rozhodnutia sa predpokladom vzniku a existencie škody žiadnym spôsobom nezaoberal. Okresný súd vyhodnotil, že nedošlo k naplneniu jedného z troch kumulatívnych predpokladov pre vznik zodpovednosti odporcu za vzniknutú škodu navrhovateľovi, a to existencia nesprávneho úradného postupu zo strany súdu, ktorého postupom mu škoda mala vzniknúť. Ak teda následne navrhovateľ tvrdil, že odôvodnenie rozsudku je nepreskúmateľné, nakoľko z neho nie je zrejmé, akou úvahou súd dospel k presvedčeniu o tom, že majetková škoda nevznikla, jeho tvrdenie neobstojí, ak sa okresný súd v odôvodnení rozhodnutia týmto predpokladom vôbec nezaoberal, teda v žiadnom prípade nie je dôvodná námietka navrhovateľa týkajúca sa jeho nepreskúmateľnosti, či dokonca arbitrárnosti. V tomto rozsahu zrejme navrhovateľ podal odvolanie vo vzťahu k úplne inému rozhodnutiu a uvedené sa týka i argumentov ohľadne námietok vo vzťahu k nemajetkovej ujme, ku ktorej malo dôjsť na strane navrhovateľa. V tomto rozsahu je práve odvolanie nepreskúmateľné a nezrozumiteľné, ak poukazuje na skutočnosti, ktoré z odôvodnenia rozhodnutia vôbec nevyplývajú.

Na záver odvolací súd poznamenáva, že na posúdenie nároku navrhovateľa je potrebné aplikovať zákon č. 514/2003 Z. z., pokiaľ ide o posúdenie samotného nároku v znení ku dňu vzniku škody (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Mcd0 13/2010 zo dňa 20. 03. 2012). Ust. § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01. 01. 2013 však nie je možné aplikovať vo veciach, v ktorých sa nárok na náhradu škody odvodzuje od skutku, ktorý sa stal pred dátumom 01. 01. 2013. Odvolací súd sa preto nestotožňuje s právnym záverom okresného súdu, ktorý ako jeden z dôvodov pre zamietnutie nároku navrhovateľa poukázal na ust. § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. účinného od 01. 01. 2013, v zmysle ktorého poukázal na to, že ohľadne navrhovateľom tvrdeného prietahu sa nevedelo žiadne disciplinárne konanie, neriešila sťažnosť na prietahy v konaní a nerozhodoval ani Ústavný súd SR, či Európsky súd pre ľudské práva. Nemožno aplikovať hmotné právo, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Všeobecný súd konajúci o náhrade škody a náhrade nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 514/2003 Z. z. tak môže sám skúmať, či exekučný súd konal bez zbytočných prietahov. Túto otázku riešil Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí sp. zn. 3Cdo 134/2003.

Okresný súd sa správne v odôvodnení rozhodnutia zameril len na argumenty, ktoré sú z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považované za rozhodujúce, pretože všeobecný súd - prvostupňový súd, nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Okresný súd stručne a jasne objasnil skutkový, ako i právny základ rozhodnutia, ktorý postačuje pre záver o tom, že nárok navrhovateľa nie je dôvodný.

Vzhľadom na tieto dôvody, ako aj dôvody, ktoré vo svojom rozhodnutí uviedol súd prvého stupňa, a ktoré nebolo potrebné pre svoju presvedčivosť opätovne uvádzať v tomto rozhodnutí, odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O. s. p. rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil, a to vrátane súvisiaceho výroku o náhrade trov prvostupňového konania (§ 206 ods. 2 O. s. p.). Okresný súd pri rozhodovaní o náhrade trov prvostupňového konania vychádzal správne z ust. § 142 ods. 1 O. s. p., teda podľa úspechu v konaní a súčasne dôvodne aplikoval ust. § 151 O. s. p..

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 142 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 224 ods. 1 O. s. p., teda podľa úspechu v odvolacom konaní. Navrhovateľ nebol v odvolacom konaní úspešný a odporca si napriek úspechu v odvolacom konaní náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil, tieto mu zo spisu nevyplývajú, preto odvolací súd odporcovi ich náhradu nepriznal (§ 151 ods. 1 veta prvá O. s. p.).

Rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.